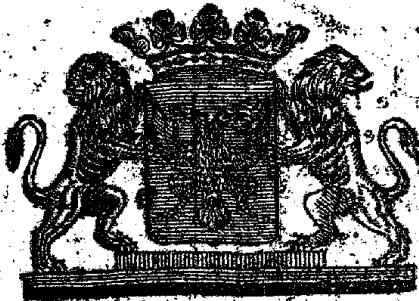

ARNHEMSCHE

Donderdag

COURANT.

den 27 Julij.

FRANKFORT, den 23sten Julij.

In eenen brief uit Palermo, van den 9^{den} Julij, leest men het volgende: Ik neem de gelegenheid van de naar Napels vertrekkende stoomboot waar, om u met weinige woorden een tafereel op te hangen van den toestand, waarin zich onze stad sedert eenigen tijd bevindt, die, hoe kort ook, ons reeds eene eeuwigheid toeschijnt. Dageeliks sterven er tusschen de 800 en 900 menschen, en men vindt geen heden meer, om de dooden uit de huizen en uit de stad te brengen. Er is gebrek aan alles, zelfs aan het noodwendigste, aan levensmidelen. Alles is gesloten. Het volk heeft vele magazijnen geplunderd, en aan de voornamen en rijken, die buiten de stad beveiliging tegen deze vreeselijke ziekte zijn gaan zoeken, verklaard, hunne paleizen in brand te zullen steken, bijaldien zij hun hulp en bijstand mogten weigeren. Verscheiden geneesheeren hebben hunnen dood door de woede des volks gevonden, omdat zij weigerden de zieken te bezoeken. De soldaten worden naar het land gezonden om levensmiddelen op te halen. Het hoofd der kerk, de kardinaal, is gisteren, de gemalin van den Onderkoning dezen morgen gestorven. Ik zal u nader schrijven, als ik in leven blijf, en wat rustiger de pen opvatten kan.

— Volgens berichten uit Napels, van den 11^{den} dezer, was de gezondheidsstaat aldaar, hoezeer niet verergerd, dan toch ook niet verbeterd, en kon men berekenen, dat er dageliks nog tusschen de 3 en 400 menschen sterven. De ziekte heeft zich thans door het gansche Napolische rijk verspreid, en woedt vreeselijk. Onderscheidene kleine plaatsen zijn geheel verlaten, want wie niet stierf, is gevlugt. Men denkt thans reeds, dat de ziekte eerst bij afneming der hitte, dat is in twee of drie maanden, langzamerhand zal ophouden. Overigens is alles te Napels zoo rustig en geduldig, als men maar wenschen kan.

— Allerlei gissingen worden tegenwoordig gemaakt omtrent de redenen, die den nieuwen Koning van Hanover bewogen hebben, om te verklaren, dat hij zich door de bestaande constitutie niet gebonden acht. Er zijn er zelfs die beweren, dat het is omdat Z. M. ongaarne zou zien, dat de kamers zich op eene onbescheidene wijze bemoeiden met de zaken van zijne schulden te Berlijn, welke reeds op 2½ miljard daalders worden begroot. Meer bedaarden brengen in 't midden, dat de Koning misschien alleen eene proef wil nemen, om te weten in hoeverre het volk aan de constitutie gehecht is. Deswege zijn in de hoofdstad, zoo wel als buiten af, aanzienlijke mannen werkzaam om den Koning bij petitiën de ingenomenheid met de grondwet kenbaar te maken. Alles hangt nu van de welwillende beschikkingen des Konings af; want al de bepalingen der constitutie zijn in de tegenwoordige gesteldheid van zaken zoo goed, alsof zij niet bestonden; de bepalingen omtrent de verantwoordelijkheid van het ministerie vermogen evenmin iets als die, dat de kamer aanklagen kan doen; er bestaat toch nu een minister, die door den Koning, bij zijne beoëming, van de verplichting tot het afleggen van den eed op de constitutie is ontheven, en de kamer kan niets doen als zij niet vergaderd is.

— Uit Wenen wordt gemeld, dat Z. M. de Keizer van Oostenrijk aan den Koning der Nederlanden en den Keurprins Mederegent van Hessen het grootkruis van de Hongaarsche orde van St. Stephanus door de gezanten aan deze haven heeft laten overhandigen.

— Volgens berichten uit Athene, van den 26sten Junij, schijnt het uitslag van alle Beijersche troepen uit de Grieksche dienst door Koning Otto bepaald te zijn. Alleen eenige officieren zouden blijven tot vorming der kaders van de nieuwe regementen. De Koning heeft niet goedgevonden te treden in een voorstel, om, ter samenstelling van eene nationale armee, eene conscriptie in te voeren. Men schijnt aan elke gemeente te wijzen overlaten om een zeker contingent te leveren op zoodanige wijze als haar het meest geschikt voorkomt.

Van den 24sten Julij.

Volgens een artikel, hetwelk de Hanoversche *Landesblätter* behelst en als half officieel beschouwd wordt, heeft de nieuwe Koning de bestaande Constitutie des Rijks verworpen, inzonderheid wegens de bepalingen, welke dezelve omtrent de huis- en familie betrekkingen der dynastie bevat. De grondwet van 1819 moet nu, volgens dit artikel, beschouwd worden weder van kracht te zijn. De Koning zal aan de Staten-Vergadering, zoo als die de Constitutie van 1819 bepaakt, voorstellen omtrent eene wijziging van de latere Constitutie doen. Neemt

de Staten Vergadering die voorstellen niet aan, dan blijft alles in statu quo, op den voet der Constitutie van 1819.

LONDEN, den 22sten Julij.

Koningin Victoria heeft den 20sten haar eerste lever op het paleis van St. James gehouden. Men herinnert zich niet in de laatste jaren zoo veel aanzienlijke Engelschen en vreemdelingen, die zulke gelegenheden bijeen te hebben gezien. Door het overgroot aantal der personen, die aan H. M. moesten voorgesteld worden, op 2000 begroot, is er zelfs eenige verwarring in de zalen aan het paleis en vóór hetzelfde ontstaan en hebben verscheidene officieren hunne epaulettes in het gedrang verloren. Voor het lever heeft H. M. aan eenige vreemde gezanten, waaronder de baron *Fagel* en de graaf *Orloff*, een bijzonder gehoor verleend tot het ontvangen der gelukwenschen, waarmede deze gezanten door hunne hoven voor H. M. zijn belast.

— De ijver der partijen, om op de verkiezingen te werken, wordt naar mate het tijdstip daarvan nadert, al grooter en grooter. Maandag den 24sten zullen de verkiezingen voor de City plaats hebben. De verwachting omtrent den uitslag derzelve is hoog gespannen. De Tories vleijen zich, dat ten minste één hanner kandidaten zal zegenover de Whigs beweren, dat het aan geen twijfel onderworpen is, of de vier leden van hunne partij zullen herkozen worden.

Van den 23sten Julij.

Gisteren zijn de verkiezingen begonnen. De leden der behoudende partij vermanen de hunnen met den meesten aandrang, om zich te doen gelden, en trachten hen te doen gevoelen, dat onverschilligheid, in deze oogenblikken, onvergefelijker en misdadiger is dan ooit. De ministeriële gronden zich steeds op de proclamatie van den Koning van Hanover, die zij het hoofd der Tories noemen, om de menigte van dezelve te verzaamen. — Bij de voorloopige verkiezingen in London en in Southwark hebben de radicale Whigs de bovenhand behouden. (De voorstanders der behoudende partij beweren het tegendeel, en meenen dat de Sherifs zich wellicht bedrogen hebben) en zal de beslissende strijd Maandag beginnen.

— In Portsmouth zijn thans 1200 Engelsche soldaten, die uit Spanje zijn teruggekeerd, en van gebrek zouden vergaan, indien hun van wege der Koningschepen niet eenige leeftocht wierd verstrekt.

PARIS, den 22sten Julij.

Het slot van de vroegere door de duisternis des nachts afgebroken depêche luidt aldus:

« De tijdingen uit Madrid zijn tot den 13^{den} des avonds. Alles was rustig. De Minister van binnenlandsche zaken is door den heer *Aouza*, lid der Cortes, vervangen.»

— De volgende télégraphische depêches zijn heden alhier bekend gemaakt:

« Limoux 21. Julij 1837.

« De generaal *Oraa*, zijn hoofdkwartier te Corta hebbende, is den 14^{den} te Valentia aangekomen. Den 16^{den} 's morgens ten 9 ure is er een gevecht tusschen de voorhoede van *Oraa* en de achterhoede van don *Carlos*, terwijl ontstaan; de opstandelingen kansen marsch naar Las Cabrillas voortzette. Men heeft tot aan den avond gestreden. Vele gekwetsten zijn te Valentia aangekomen. Den 19^{den} was Barcelona rustig.»

« Marseille 21 Julij, 5 ure, 's avonds.

« De Consul van Frankrijk te Valentia schrijft van den 15^{den}.

« De pretendent heeft zich gedurende 3 dagen in het gezigt van Valentia opgehouden, doch heeft slechts een kilenen aanval tegen de stad beproefd, hij heeft zich vervolgens over las Cabrillas naar Madrid gewend. Den generaal *Oraa* is het gelukt, zich te Cuarta met *Borso* en *Sanchez* te vereenigen; hij was nu aan het hoofd van 9000 man, waarmede hij heden morgen 9 ure de achterhoede der opstandelingen heeft aangevallen. Het gevecht heeft tot 7 ure geduurd; aan de levendigheid van het geweervuur te oordeelen, moet het gevecht hevig geweest zijn. De kapitein generaal wist den uitslag nog niet stellig; rijtaigen...»

(Door den nacht afgebroken)

« Bayonne 22 Julij, 6 ure des avonds.

« Den 17^{den} heeft don *Carlos* zich op Gagnez gewend. Hij zou denzelfden dag te Molina aankomen. De benden, die omringen, zijn te Hyas bijeengetrokken.»

Den 17den heeft don Carlos over las Cabrillas den weg naar Coenga genomen. Espartero zou diezelfde dag te Molina aankomen. De benden die rondom Saragossa zwierven, hebben zich te Hyar geconcentreerd. Vier Carlistische bataljons hebben den 20sten tegen de linie van Zubiri eenen aanval beraamd, die echter door het aanrukken van 4000 man uit Pampeluna is mislukt. Er is niet gestreden.

De zoogenaamde hertog van Normandy, zekere Nauendorf, die zich voor een zoon van Lodewijk XVI uitgeeft, heeft dezer dagen weder van zich doen spreken. Men wil, dat hij uit Engeland naar Frankrijk overgestoken en Boulogne gepasseerd is, om zich naar Parijs te begeven. Uit Havre schrijft men, dat de politie, aan boord der stoomboot, die uit Engeland kwam, bij een' der reizigers een koffer met een dubbelen bodem gevonden heeft, tusschen welke een aantal proclamatiën verborgen waren, door den hertog van Normandy aan het fransche volk gerigt. De persoon, aan wien deze koffer bezorgd is, is in verzekerde bewaring genomen.

De huiszoekingen bij de heeren Genoude Berryer en ook bij den bankier Jauge gedaan, hebben niets bijzonders doen ontdekken.

Brieven uit Londen houden, dat Prins Louis Bonaparte het voornemen heeft om met een generaal Frankrijk te doorreizen, ten einde zich naar zijne moeder, op het kasteel Arenenburg, in Zwitserland, te begeven; in het vertrouwen, dat het fransch gouvernement, om in geene nieuwe moeilijkheden te geraken, de oogen sluiten en hem ongemoeid zou laten doortrekken.

De Engelsche luchtreiziger Graham heeft dezer dagen van Dublin eene lichtreis gedaan. De ballon is over het kanaal van Ierland gedreven, en toen de heer Graham zich nederliet, kwam hij in de zee terecht, omtrent drie mijlen van de plaats van zijn vertrek. Eene stoomboot, tot dat oogmerk gereed gehouden, heeft den luchtreiziger en zijne ballon opgenomen. Hij is te Dublin teruggekomen.

's GRAVENHAGE, den 25sten Julij.

Gisteren avond hebben H. M. de Koningin, HH. KK. HH. Prins en Prinses Frederik der Nederlanden en HH. KK. HH. Prins en Prinses Albert van Pruisen wederom de voorstelling in den Franschen schoorburg met Hoogstderzelver tegenwoordigheid verzeerd.

Heden worden HH. KK. HH. Prins en Prinses van Oranje in deze residentie verwacht.

Z. Exc. de baron van Heeckeren van Kell, Gouverneur der Provincie Gelderland, en de heer Vittinga, Griffier der Staten der zelve Provincie, zijn alhier aangekomen.

AMSTERDAM, den 25sten Julij.

Beurs van 24 Julij.

Er liepen heden nopens de Spaansche zaken verschillende geruchten; men sprak van eene nederlaag, welke de Carlisten bij Valencia zouden geleden hebben; van eene beweging, door Espartero gemaakt om zich met de overige Christino's generaals te vereenigen, ten einde aan don Carlos het hoofd te bieden; van eene ontmoeting der generaals Burens met Cabrera ten nadeele van den laatsten; van eene Franschen interventie; intusschen hebben alle deze geruchten niet belet, dat de Spaansche schuldbrieven weder gedaald zijn; de aanleiding daartoe moet nader blijken.

Holland. 2½ pCt. 52½, 1½, ½, met geanimeerde affaire; 5 pCt. 100½, 1½; kansbiljetten 22½, 1½, bij weinig handel; oud sijndicaat 93½, ½, weinige stukken afgegeven; nieuwe 76½, ½. In oude aandelen handel maatschappij vond weinig variatie plaats; 163, 163½, ¼ gedaan; 5 pCt. Oost-Indië zijn à 98½ en ½ voor Engelsche rekening gekocht.

Spanje. Ardoin 19½, ¼, bij veel affaire gebleven; onbepaalde stukken 19; Passive iets à 7½ gedaan.

Rusland. Alle Russische schuldbrieven zeer gezocht; oude 104½, ½; nieuwe 104½, ½; naar Russen van 1831 en 1833 blijft levendige vraag voor Duitse rekening heerschen, en à 96 ook à 96½ zijn verschillende postjes afgegeven; Roebels 66½, ½.

Oostenrijk. 5 pCt. metalliek 100½; dito 2½ pCt. 54 gedaan.

Columbia. 19½, 20, 10½ gebleven; Coupons 3½, ½; Peru 14½ à ½.

Beurs van 25 Julij.

De meêrde ruimte van het geld, hetwelk te vergeefs à 2½ pCt. aangegane was, lokte heden veel koopers in onze binnenlandsche fondsen, en de waarde daarvan is alhier zeer hoog gebleven te plaatsen.

Uit Spanje zijn drie toedersche depeschen bekant gemaakt, waarvan echter twee door den nacht van vorige nacht zooveel intusschen blijkt daartuit, dat de achterhoede van don Carlos met de Christino's voor Valencia gestreden heeft, doch dat hij intusschen meer zuidelijk getrokken is, zonder weder door de Christino's daarin verhinderd te worden. In Spaansche schuldbrieven was wel de omzet geanimeerd, doch de prijzen als gisteren.

Blijvende prijzen ten 4½ uur.

Holland. 2½ pCt. 52½ à 1½; 5 pCt. 100½; kansbiljetten 22½ à 1½; oud sijndicaat 93½, nieuwe 76½ à ½; oude aandelen handelmaatschappij 163½ à ¼.

Spanje. Ardoin 19½ à ½; Passive 4½.

Rusland. Oude en nieuwe Russen 104½ à ½; Russen van 1831 en 1833, 95½ à 96; Roebels 66½.

Oostenrijk. 5 pCt. met 100½; 5 pCt. Weener bank bij Goll 102½ à ½. Columbia 20½; Coupons 3½, ½; Peru 14½, met eenige affaire.

ARNHEM, den 25sten Julij.

Den 11den Augustus aanstaande zullen te Utrecht worden aanbesteed rijs- en aardewerken langs den regter Rijnouever van Arnhem tot Klingelbeek en tusschen het Drielsche veer en den Duinoog. Deze werken kunnen gehouden worden in verband te staan met het plan van eenen ijzeren spoorweg tusschen Amsterdam en Arnhem, van welk plan men dus met grond schijnt te mogen hopen, eerlang iets meer bepaald te zullen vernemen.

Mengelwerk.

Grondwetten.

Verzekert aan alle godsdiensten gelijke bescherming en voordeelen, waarborgt de benoembaarheid van alle burgers tot openbare bedieningen en ambten. — Verzekert de veiligheid van het eigendom op den grondslag van bevestigende, en den Nederlanders alle diebare instellingen. — Erkeert vooral de onafhankelijkheid der regterlijke magt. — Vereenigt de onschendbaarheid en de kracht van het maatschappelijk ligchaam met de bijzonderde regten van elk van dezelfs leden, en bevat eindelijk — de beginselen van alle verbeteringen, waarvan de ondervinding en de verdere overweging der verschillende betrekkingen, allengskens, de noodzakelijkheid zullen doen inzien.

Proclamatie van den Koning, 18 Junij 1815.

Eene goede grondwet is buiten twijfel de dringendste der algemeene behoeften. Men kan dragelijk onder eenen gebrekkigen regeringsvorm leven, wanneer er geene grondwet bestaat, dewijl alsdan het gouvernement iets wisselvalligs is, hetwelk van de menschen afhangt, met hen verandert, en door de ondervinding verbeterd of verzacht wordt; maar eene gebrekkige grondwet is veel verderfelijker, omdat hare gebreken voortdurend zijn, zich vermenigvuldigen, en niet allengs of stilzweigend door de ondervinding kunnen worden verholpen. Om voor het oogenblik de bezwaren van een ongeschikt gouvernement te doen ophouden, behoeft men slechts eenige menschen te verplaatsen of in te lichten; om tegen de bezwaren van eene ongeschikte grondwet op te roeijen, moet men die grondwet overtreden, dat is, zich een kwaad berokkenen, welks nadeelen in de toekomst, het goede, dat men er aanvankelijk van verwacht, verre overtreffen.

Maar zal men weten, of eene grondwet goed is, zoo moet men ze beproeven. Eigen ondervinding alleen ontdekt er de gebreken van; de ondervinding van een ander volk levert geenen zekeren maatstaf. Tallooze omstandigheden kunnen veroorzaken dat hetgeen heilzaam werkt bij de eene natie, nadeelig is bij de andere.

Eene grondwet behoort niet meer dan het hoog noodige te bepalen. Ligtelijk zou zij anders de bewegingen van het maatschappelijk ligchaam belemmeren, en bij gevolg het doel missen of overtreden worden. Opdat zulks niet geschiede, late zij zich slechts uit over hetgeen wezenlijk tot haar gebied behoort.

Het geluk der maatschappijen en de veiligheid der ingezetenen rusten op zekere beginsels. Deze beginsels zijn waar in alle gewesten, onder alle luchtstreken. Zij kunnen nooit veranderen, hoedat de uitgestrektheid van een land, zijne zeden, zijn geloof, zijne gebruiken zijn. Het is onwedersprekelijk, in een gelucht van een honderdtal luiten, zoo wel als bij eene natie die millioenen telt, dat niemand willekeurig moet worden gestraft zonder te zijn gevonnisd; niemand gevonnisd, dan overeenkomstig toegestemde wetten en volgens voorgeschreven bepalingen; niemand verhinderd zijne lichamelijke, zedelijke, verstandelijke en industriële vermogens op eene onschuldige en vreedzame wijze aan te wenden. Eene grondwet is de waarborg van die beginsels. Bij gevolg, is alles wat tot die beginsels betrekking heeft, grondwettig, en, bij gevolg ook, is niets grondwettig wat er mede strijdt. Die beginsels moeten niet door alle staatsmagten te zamen kunnen worden afgezworen. Maar de vereeniging der magten moet bevoegd zijn, om te beslissen omtrent alles wat niet grondwettig is, en niet strijdt. Zoo kan in Engeland de zamenstelling van den Koning en de twee huizen aan de vaderen van het gouvernement en de administratie alle veranderingen maken, die noodig schijnen.

De duur eener grondwet is beter gewaarborgd wanneer zij in hare natuurlijke grenzen besloten is, dan als zij op den bedriegelijken grondslag van eene bijgelovige vereering rust. Geluisterd naar sommige zamenstellers van grondwetten, zou men zeggen, dat verkleefdheid en geestdrift overmaakbare eigenschappen waren, regtens der constitutie van den dag toekomende. Die betuigingen van eerbied voor eene nieuwe en slecht gekende grondwet, slecht gekend, omdat zij den toets der ondervinding nog niet doorstond, zijn niets anders dan buichelarij, of, ten minste, gemaaktheid. Het volk gelooft er aan, of gelooft er niet aan. Indien het er aan gelooft, beschouwt het de grondwet als een ondeelbaar geheel; en wanneer de wijzigingen,

veroorzaakt door de gebreken der grondwet; het kwellen, vervreemdt het zich van haar en vat haat tegen haar op. Indien, integendeel, het volk er geen geloof aanstaat, begint het zijne bestuurders van valsheid te verdenken, en trekt alles wat zij zeggen in twiifel.

Eene grondwet, die eene menigte reglements-beschikkingen behelst, zal onvermijdelijk overtreden worden. Aldra in kleinigheden, omdat de hindernissen, welke het gouvernement in zijne noodwendige werking ontmoeten zal, steeds op de bestuurden nederkomende, dezen zelve het overtreden zullen inroepen. Maar die grondwet zal ook in zaken van belang worden overtreden, omdat de gelastigden der overheid, uitgaande van het overtreden in kleinigheden, zich dezelfde vrijheid aanmatigen zullen in zaken van meer gewigt.

De matigheid der grondwettige artikels heeft dit voordeel, dat men alsdan alles, wat in die artikels niet vervat is, kan veranderen, zonder de algemeene meening omtrent die veranderingen te verontrusten, en zonder den staat eenen schok te geven, die altijd gevaarlijk is.

De instellingen moeten, wat men ook doe, in verhouding staan met de denkbeelden. Wanneer de voortgang der denkbeelden onbemerkt veranderingen in de organisatie van den staat brengt, het welk bij voorbeeld in Engeland dikwijls plaats heeft, is zulks veeleer een goed dan een nadeel. Maar wanneer men, om eene verandering in de constitutie te hebben, eene verandering van constitutie behoeft, is de schok te sterk; en wordt, in dien schok, de wijziging van eenige vormen naar al te dikwijls de verkrachting van beginsels.

Voor haren duur zelve is dus de mogelijkheid van eene trapswijze verbetering verkiezelijk boven de onbuigzaamheid van grondwetten. Hoe zekerder het vooruitzicht van voltooiing, hoe minder vat voor misnoegen. Men verdedigt het geheel eener constitutie veel doelmatiger, door aan het volk het nut te betoogen der verschaiving van eene gedeeltelijke verandering, dan door der natie eene soort van mystieken pligt te maken van de onderwerping aan de grondwet, en harer overtuiging die bijgeloovige schroomvalligheid tegen te stellen, welke het onderzoek waart, door het vruchteloos te maken. Op eenen zekeren trap van maatschappelijke beschaving is ieder bijgeloof, dat in strijd is met de overige denkbeelden, zeden en gewoonten, zonder invloed. Niets is duurzaam voor eene natie, zoodra zij begonnen heeft te redeneren, dan hetgeen door redenering verklaard en door ondervinding bewezen wordt.

Goede constitutien worden zelden door de menschen gemaakt: de tijd maakt ze; zij voeren zich allengs en ongevoelig in. Evenwel zijn er omstandigheden, en tot deze behooren die, waarin wij ons bevinden, welke gebiedend vorderen eene constitutie te maken. Maar dan doe men slechts wat noodwendig is; men late ruimte aan tijd en ondervinding, opdat die twee hervormende magten de reeds ingestelde staatsmagten tot leiddraad strekken in het verbeteren van wat gedaan is en het voltoojen van wat nog te doen staat.

Onze Lezers.

Onze Courant telt drie soorten van lezers: gelijkdenkenden, onverschilligen en vertoornden. Over de eerste soort verheugen wij ons; wij ergeren ons over de tweede; maar om de derde lagchen wij van ganscher harte. Niets is indedaad aardiger dan eenen persoon te zien, die uit nieuwsgierigheid ons dagblad eens inkijkt, hetzelfde eensklaps nederwerpt, stampvoet, en, terwijl zijn gezigt purperkleurig wordt, vol rijd tot zijnen buurman lispelt: «allemaal Jacobijnen-praat, brootschrijverij, men moest die lieden vervolgen,» enz. — Behalve dat dit een zeer aangenaam oogenblik in societeiten en kofschijhuizen verschaft, zoo kan men daaruit zeer belangrijke gevolgtrekkingen maken; lister slechts.

Wie denkt er, dat zij zijn, die zulk eenen haat aan onze vrijmoedige taal hebben? Zij zijn velen, en van allerlei slag; somtijds is het een persoon, met erde-leecken omhangen, een andermaal een die een aanzienlijk ambt, waaraan een groot salaris verbonden is, bekleedt, nu eens is het iemand met eenen vaderschen titel, dan wederom ander, die sedert vele jaren vette pensioenen trekt: — in een woord het zijn de hominels uit den korf, welke zich weinig bekommeren, of de nijvere bij met moeite en zwoegen vergaart, mits dat zij den zoeten honig maar genieten. Wanneer wij nu zien, dat deze door ons geschrijf woedend worden en vreezen eenen druppel te verliezen, of met der tijd ook eens tot het ras der werkbijen te zullen behooren, dan verheugen wij ons, dan heeft onze pijn goed getroffen, en zoolang er geen antwoord komt, begrijpen wij, dat onze tegenpartij noch schild heeft om zich te verweren, noch wapenen om ons te kwetsen.

Jegens zulke zwakke vijanden zullen wij dan ook grootmoedig zijn, en het aan meer strenge censoren overlaten, om deze personaadjes over hunne weinige vaderlandsliefde en andere onduyden te onderhouden. Tot zulk eenen ernstigen toon zouden wij dan slechts onze spaten spannen, indien wij onze onverschillige lezers wilden bekeeren, maar dit bij vertoornden te beproeven, zoude niet alleen vergeefs, maar ook jammer zijn; want daardoor verloren wij misschien voorwerpen, die waarlijk grappig zijn. Geloof mij, gij, die de toekomst van uw vaderland wel eens duister inziert, het van tijd tot tijd eens

op deze onze gebenedijden; zulks zal u afleiding geven. Hun aantal is groot in ons kleine koninkrijk en zij zijn ligtelijk kenbaar; rijke kleedij, deftigheid, eene goeting of parapluie, gezonde klear, of wel de echte, oude, vaderlandsche Goudasche pijp, zijn onder hunne merkbare kenteekenen: ja, moest naar hun uiterlijk de toestand onzer goeder burgerij beoordeeld worden, men vond dezelve nergens meer welvarend en benijdenswaardig. Het is daarom, dat deze luijjes, die het «*beati sunt possidentes*» wonder wel verstaan, den minsten tegenwind in hunne sterkgezwollen zeilen vreezen en een dagblad verschuwen; dat ook voor het geheele nijvere volk op de laatste zeven negere jaren gaarne de zeven vette volgen zag. Gelukkig, dat deze, die om eigen voordeel wel genoodzaakt zijn, licht en waarheid tegen te kanten, ons niet beletten kunnen, licht en waarheid te verspreiden; en, wel verre van ons eenig nadeel te doen, langzamerhand medewerken tot bevordering der goede zaak.

Jaloerschheid.

« In amore haec omnia insunt vitia: injuriae, Suspiciones, inimicitiae, induciae, Bellum, pax rursum.»

TRACT. ROM. L. 1.

Oorsprong en gevolgen.

Jaloerschheid is die kwelling, welke men gevoelt als men vreest van niet evenzeer bemind te worden door het voorwerp, hetwelk men hevig bemint. En vermits 's menschen hartstogten en geneigdheden zich nooit volkomen zichtbaar kunnen maken, is het onmogelijk, dat de jaloersche geheel en al van zijn wantrouwen genezen worde. Hoogstens genomen, dobberen zijne gedachten in twiifel en ongewisheid, zonder de gewenschte zekerheid te kunnen bereiken; zoodat zijne nasporingen het gelukkigst zijn, wanneer zij niets ontdekken: zijne vreemde ontspruit uit zijne teleurstellingen, en zijn leven verloopt in het naja-gen van een geheim, hetwelk zij geluk vermagt, inden hij het vindt.

Eene yurige liefde is altijd een voornaam bestanddeel van die hartstogt; want dezelve neiging, welke de begeerte van den jaloerschen man opwekt, en aan de heminde eene zoo schoone gedaante in zijne verbeelding scheidt, doet hem gelooven, dat zij dezelfde hartstogt in andere ontsteekt, en in aller oogen even beminnelijk is. En daar jaloerschheid dus ontspringt uit eene buitengewone liefde, is zij zoo kiesch van aard, dat zij met niets anders dan even sterke wederliefde genoegen neemt. Noch de warmste uitdrukkingen van genegenheid, noch de zoetste en teederste huichelarij zijn in staat, om bevrediging te geven, waar de overtuiging ontbreekt, dat de genegenheid waarachtig en het genoegen wederzijds is. Want de jaloersche man wenschte zich eene soort van godheid voor de geliefde, hij zou het eedige genot harer zinnen, de uitsluitende bezigheid harer gedachten witten zijn, en is spijtig over alles wat zij bewondert, over alles wat haar vreugde geeft, buiten hem.

PISANDRIA's bede aan zijne minnares, als hij haar voor twee dagen verlaat, is onnavolgbaar schoon en natuurlijk:

*Cam milite isto praesens, absens ut sis:
Dies noctesque me ames: me desideres:
Me somnias: me expectes: de me cogites:
Me speres: me te oblectas: mecum tota sis:
Meus fac sis postrema animus, quando ego sum tuus.*

TER. ERM. 1. 2

«Is die krijgsman bij u, zij afwezig: bemin mij dag en nacht: ha treur mij: droom van mij: wacht mij: denk aan mij: verlang naar mij: troost u met mij: wees geheel en al bij mij: kortom, wees mijne ziel, daar ik de uwe ben.»

De ziekte van den jaloerschen man is van zulk eene kwaadaardige natuur, dat zij zich alles tot voedsel maakt. Eene koele bejegening zet hem op de pijnbank en wordt beschouwd als een bewijs van afkeer of onverschilligheid; eene verzotte wekt zijn wantrouwen, en heeft te veel van geveinsdheid en slinheid. Is de beminde vrolijk, hare gedachten houden zich gewis met een ander bezig; is zij droevig, dan denkt zij zeker aan hem zelve. Kortom, geen woord noch gebaarde, hoe onbeduidend, of het geeft, hem nieuwe wenken, voedsel voor zijn verdriet, en hij moet voort onbedrukt, onbedrukt, met de verpersoening dier bezigheid, te verzoeken, dat zij uit eene isgekankerden haat ontstond, dan wel uit overmatige liefde; want voorzeker, niemand kan meer onrust en ongenoegen vinden dan eene mistrouwde vrouw, uitgenomen haar jaloersche man.

Maar het groote ongeluk dier hartstogt is, dat zij de genegenheid, welke zij zoo angstig najaagt, in derdaad verdrift; en dit om de twee volgende redenen: vooreerst, omdat zij de woorden en handelingen der mistrouwde persoon te veel dwang oplegt; en ten tweede, omdat zij haar toont, dat gij geene hooge meening van haar hebt; twee sterke drijfveren tot afkeer.

En dit is niet het ergste uitwerksel der jaloerschheid; dikwijls heeft zij nog noodlottiger gevolgen, en doet zij de mistrouwde persoon juist die misdaden begaan, waarvoor gij zoo zeer vreest. Het is zeer natuurlijk, dat zij, die steelt behandeld en ten onregte berispt worden, eenen ver-trouwde vinden, die hare klagten aanhoort, medelijden heeft met hare smarten, en haren geheimen toorn poogt te stillen en te versachten. Daarenboven doet de jaloerschheid eene vrouw dikwijls op iets denken, waarop zij anders nooit zou hebben gedacht, en vervult hare verbeelding met een ongelukkig denkbeeld, hetwelk haar allengs gemeenzaam wordt, begeerten wekt, en alle schaamte en afschuw, die er aanvankelijk aan verbonden mochten zijn, verliest. Ook is het geen wonder,

dat zij, die ten onregte in de meening eens mans achterstaat, en dus niets in zijne achting te verbeuren heeft, besluit, hem reden voor zijne vermoedens te geven, en het genoeg der misdaad te smaken, wier schande zij toch draagt. Zoodanig waren waarschijnlijk de overwegingen van den wijze, bij zijnen raad achtgenooten: "Waat niet jaloesch van de vrouw uwes harten, en leert haar geene slechte les tegen u zelve."

Eindelijk kan men onder de andere kwellingen, welke deze hartstogt baart, opmerken, dat gewoonlijk niemand zoo ontroostbaar lijd, als de jaloesche man, wanneer zij, die zijne jaloescheid wekte, hem ontamen is. Dan barst zijne liefde geweldig uit, en werpt alle vernedering van mistrouwen weg, welke ze te voren misvormde en onderdrukte. De schoonheden van het karakter, staan dan in volge luister voor zijn geheugen, en verwijten hem de slechte behandeling van een zoo voortreffelijk schepsel, als eens in zijn bezit was; terwijl al de kleine gebreken, die hem voorheen zoo ondragelijk waren, uit zijn aandenken verdwijnen en zich niet meer vertoonen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 25 Juli. 3 El 5 Palm 6 Duim; gewassen 10 Duim gevallen 0 D.

Den 26 Juli. 2 El 7 Palm 9 Duim; gewassen 20 Duim gevallen 0 D.

gemaakte Eedgenooten, **A. J. THIEME**, is heden onzijdig verlost van eenen dooden zoon.

ZUTPHEN,
den 24sten Julij
1837.

J. W. GREVINK,
Apotheker.

AMORTISATIE-SIJNDICAAT.

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

EERSTE RESSORT.

AGENTSCHAP TIEL.

OPENBARE

AANBESTEDING.

DE AGENT VAN HET DOMEIN, TE TIEL, zal, als daartoe behoorlijk gemagtigd, op Zaterdag den 5den Augustus 1837, des voormiddags om elf uren, ten overstaan van den Heer Burgemeester der gemeente Winssen, ten huize en herberge van **J. W. van KOOLWIJK Jz.**, in de herberg het Paradijs, te Winssen, in het openbaar aan de minsteischenden, bij inschrijving en opbod, AANBESTEDEN:

Het doen van eenige Reparatiën aan de Gebouwen van de Bovenhoeven, genaamd: DE POELHOF, en den GROOTEN HANNEMAN, onder Winssen, met de leverantiën van de daartoe benodigde materialen.

De Bestekken en Voorwaarden zullen acht dagen voor de Aanbesteding ter lezing liggen in het Bureau van den Heer Administrateur der Domeinen, in het Eerste Ressort te Arnhem, en van den Agent van den Domein te Tiel; in het local van het Provinciaal Gouvernement te Arnhem; ter Secretariën van de Steden Tiel, Nijmegen, Arnhem en Zutphen, en van de Gemeente Winssen; voorts bij **P. DEN DOCTER**, in het Logement de Stad Frankfort, te Nijmegen; bij **HOLTERMAN**, in den Hotterdantschen Postwagen aldaar; bij **DERKS**, te Lent; in het Ambtshuis, bij **AALBERS**, te Elst; bij **BROEKMAN**, aan den Teersdijk, te Nijmegen; bij **JAN HAZE**, op de Markt, te Grave, en bij **JAN van KOOLWIJK Jz.**, in de herberg het Paradijs, te Winssen.

Diegenen, welke nadere inlichtingen verlangen, kunnen zich vervoegen bij den Domein-Plan-aadjemeester **D. G. MONTENBERG**, te Groesbeek, door wien twee dagen voor de aanbesteding aanwijzing in loco zal worden gedaan.

Tiel, den 22sten Julij 1837.

De Agent voornoemd,
J. RAGAY.

Men is voornemens ten overstaan van den Notaris Mr. **J. NIJHOFF**, residerende te Arnhem, op Maandag den 31sten dezer, des namiddags ten 5 ure, in het Logement het Kromhout, te Brummen, nabij Zutphen, bij toezigt aan de meestbiedenden te verkoopen, de beide nagenoemde **RENTGEVENDE GOEDEREN**, waarvan de inzet te zien is bij de in de Arnhemse als Haarlemsche Couranten, en bij aankomst der tijdingen, te weten:

a. Het **ERVE en GOED**, de **BRAMHOEF**, onder Brummen, buurschap Lempe, te zamen groot 31 Bunders, 68 Roeden en 82 Ellen; in massa bij inzet met de hoogen gebragt op f 8700

Ook in percelen geveild zijnde, zijn met de hoogen gebragt, te weten:

Het 1ste perceel: het **HUIS en AANHOORIGHEDEN**, met **BOOMGAARD en HOF**, **BOUWLAND, AKKERMAALS-HEGGEN, OPGAAND HOUT, HEIDE** - of **PEAGGROND**, enz. te zamen ter grootte van 14 Bunders, 68 Roeden en 92 Ellen, tot f 1200

Het 2de perceel: zijnde **BOUWLAND, AKKERMAALS-BOSCH en CINGELS, OPGAAND HOUT**, enz; te zamen ter grootte van 10 Bunders, 14 Roeden en 30 Ellen, tot f 4900.

Het 3de perceel: zijnde **AKKERMAALS-BOSCH en CINGELS; BOUWLAND, WEILAND, OPGAAND HOUT**, enz: te zamen ter grootte van 6 Bunders, 85 Roeden en 90 Ellen, tot f 1220.

b. Het **ERVE en GOED**, het **ZAIBROEK**, mede onder Brummen, buurschap Leuven, te zamen groot 36 Bunders, 14 Roeden en 70 Ellen, bij inzet, zonder splitsing in perceelen, met de hoogen gebragt tot f 8600

Nadere informatien, ook omtrent de Veilconditiën, zijn te bekomen ten kantore van genoemden Notaris **NIJHOFF**, te Arnhem, en bij den Heer Rentmeester **F. J. WEENINK**, te Zutphen.

+ § + De Notaris Mr. **J. NIJHOFF**, residerende te Arnhem, zal, namens de Erven van wijlen den Heer **J. H. THOMAS**, op Maandagen den 14den en 28sten Augustus 1837, telkens des avonds ten 6 ure, in het Zwijns-hoofd, te Arnhem publiek op hoogen doen inzetten en bragt aan de meestbiedenden verkoopen:

1o. Het **HUIS, TUIN, BOUWLAND en BOOMGEWAS, RIJNZIGT** genaamd, alleraangenaamst gelegen aan een der fraaiste gedeelten van het Singel der stad Arnhem, even buiten de Sabelspoort, aan het begin van den dijk bij de Broeksluis, Kadaster-Sectie D. No. 426 tot en met 435, te zamen groot 1 Bunder, 88 Roeden en 60 Ellen; — geheel in eigen gebruik te aanvaarden met 1° November aanstaande.

2o. Een naast en aan het voorgaande perceel, langs het genoemde Singel zich uitstrekkend allerbest stuk **WEILAND**, Kadaster-Sectie D. No. 436 en 437, groot 1 Bunder, 16 Roeden en 40 Ellen.

3o. Een stuk dito **WEILAND**, het *Duivelskempke*, in het Arnhemse Broek, Kadaster-Sectie D. No. 189 en 190, groot 2 Bunders en 50 Roeden.

4o. Een stuk **DITO DITO**, de *Tigchelkuilen* of *Voorste Weide*, gelegen aldaar; Kadaster Sectie D. No. 396 en 399, groot 2 Bunders, 74 Roeden en 40 Ellen.

5o. Een stuk **DITO DITO**, *Haersoltsweide*, gelegen aldaar; Kadaster-Sectie D. No. 357 en 358, groot 3 Bunders, 14 Roeden en 30 Ellen.

6o. Een stuk **DITO DITO**, *Hansfoortweide*, gelegen aldaar aan den dijk naar *Westerfoort*, met een gedeelte **WILGENPAS**; Kadaster-Sectie D. No. 380, 381 en 382, te zamen groot 2 Bunders, 51 Roeden en 30 Ellen.

Al het Weiland in eigen gebruik te aanvaarden met Petri 1838, met uitzondering van No. 4 en 6, die met Petri 1839 in eigen gebruik kunnen worden aanvaard.

Het 1° Perceel kan dagelijks worden bezigtigd, en zal overigens de aanwijzing gechieden door **JAN PETIT**, wonende aan het sterfhuys in de Koningstraat, te Arnhem; terwijl nadere informatien, ook omtrent de veil-conditiën, verkrijgbaar zijn ten kantore van den genoemden Notaris **NIJHOFF**.

Publieke Verkoop.

FAILLISEMENT VAN A. E. BOUWMEESTER.

DE PROVISIONEELE SJNDICI, in het faillissement voormeld, zullen, op Woensdag den 2den Augustus 1837 en volgende dagen, in de magazijnen te Arnhem, om contant geld verkoopen, (de voorhandene **HOUTMATERIALEN, ESSEN-LIPEN** en **BEUKEN-PLANKEN**, op Wagenmakers maat gezaagd, oud en nieuw **IJZER** en **STAAL**, uitsluitende **SMIDS** - en **WAGENMAKERSGEREEDSCHAPPEN, BLAASBALGEN, SCHAAFBANKEN**, waaronder geheel nieuwe; mitgedaders twee nieuwe **BAKKEN** 9 persoons **IMPERIAAL-WAGENS**, een **BOERENWAGEN**, twee **ONDERSTELLEN**, enz., enz., enz.

De goederen zijn te zien op den 16den Augustus 1837.

Arnhem, den 24sten Julij 1837.

De Provisioneele Sijndici,
In allen naam,
J. J. van ROSSUM.

ZIET HIER!

J. OORBAND, in de Bakkerstraat te Arnhem, is alhier en in de omstreken de eenigste en bij voortdruing alleen de verkooper van de **KUNST-VUURWERKEN** van de Heeren Gebroeders **VAN DER BURGH**, te Amsterdam, en berigt de heeren liefhebbers, dat hij een schoon assortiment van dat goed heeft ontvangen, en zich voorts tegen den voor ons zoo heugelijken verjaardag van Z. M. onzen geerbiedigden Koning ruimschoots daarvan zal voorzien.

Arnhem, den 26sten Julij 1837.